

Monitoring Gemengd Wonen De Rijp

Eindrapportage

juli 2025

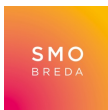
Jochum Deuten | Maarten Davelaar

Gemengd Wonen De Rijk

- In juni 2023 kwamen de eerste bewoners in het Gemengd wonen-project De Rijk wonen. In 2016 kwamen vier zorgpartijen op initiatief van de gemeente Breda voor het eerst bij elkaar. In 2018 raakte woningcorporatie WonenBredburg betrokken, waarna in 2021 de schop de grond in ging.
- Het gebouw bevat 53 appartementen, waar 62 bewoners wonen:
 - 20 voor bewoners met zorg (Wmo & Wlz)
 - 33 voor bewoners zonder zorg
 - met een gemengde leeftijdsopbouw (zie hiernaast), maar waarbij ongeveer de helft de jongvolwassen leeftijd heeft
- Het betreft nieuwbouw van woningcorporatie WonenBredburg. Eén van de eerste gebouwen in het land, dat speciaal ontworpen is voor het gemengd wonen-concept.
- De volgende partijen zijn betrokken:

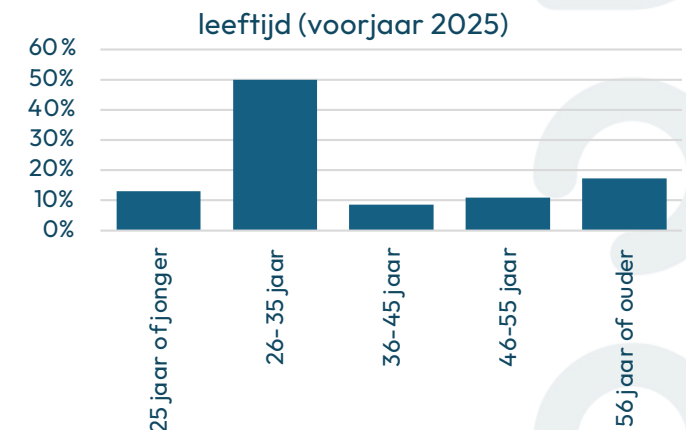
voor zorg en community building:

voor het wonen:

met betrokkenheid van:

leeftijdsverdeling op basis van
respons vragenlijst

Het locatieteam van De Rijp

Met inzet vanuit vier zorgorganisaties:

- Q Zintri: 32 uur
- Q Sovak: 28 uur (laatste half jaar vacature)
- Q SMO: 12 uur
- Q Prisma: 20-24 uur per week (2 medewerkers)

Met daarbij:

- Q een community builder (SMO): van 24 uur naar nu 10 à 12 uur
- Q een teamcoach (SMO)
- Q in de laatste fase een teamleider (Prisma): 2 uur per week max.
- Q een woonconsulent en buurtbeheerder: 'inzet zoveel als nodig'

In totaal een locatieteam van 3 tot 3½ fte

De monitoring van De Rijk

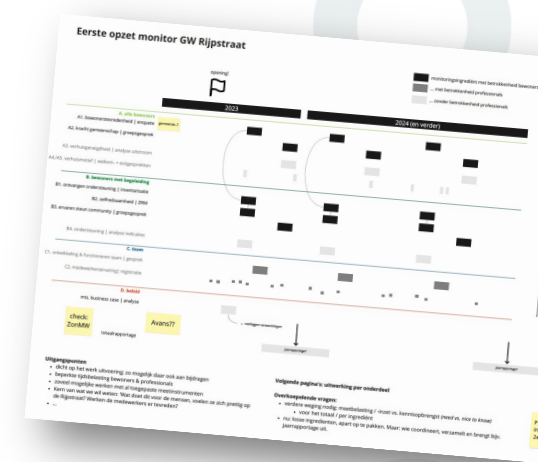
5

❏ Vragen voor de monitoring:

- ❏ werkt het concept en worden verwachte effecten gerealiseerd?
- ❏ wat kunnen we leren?
- ❏ wat kunnen uitkomsten zeggen over de duurzame financiering van dit soort projecten?

❏ Aanpak monitoring: 'doe het samen'-monitor

- ❏ Opgezet in **intensief voortraject** (voorjaar 2023), met brede betrokkenheid van alle partners en vanuit allerlei functies (uitvoering, beleid, management). Waarbij informatievragen bij elkaar zijn gelegd en zijn vertaald in een monitoringsaanpak, met verschillende onderzoekstechnieken (triangulatie), met een scherp oog voor de belasting van de bewoners en het team.
- ❏ Waarbij de **uitvoering in coproductie** is opgepakt; medewerkers van de betrokken organisaties verzorgden samen met de onderzoekers onderdelen van de monitoring (gesprekken met bewoners en team, vragenlijstonderzoek)
- ❏ Met een **cruciale rol voor het locatieteam**, bijvoorbeeld in het uitzetten van de vragenlijsten en de inventarisatieformats. Dit leidde onder meer tot een erg hoge respons op het vragenlijstonderzoek.
- ❏ Parallel werden door de onderzoekers ook twee GW-projecten in Tilburg gevolgd. Daarbij is voor een belangrijk deel dezelfde opzet gevolgd. En is van elkaars ervaringen in de uitvoering gebruik gemaakt.

Opbouw monitor

- Om het gemengd wonen-concept (GW) vast te pakken zijn zes bouwstenen bekeken: zie hiernaast. Per bouwsteen zijn één of meerdere onderzoeksmethoden ingezet, die op twee momenten werden ingezet.
- Eind 2023 / voorjaar 2024 (T1):
 - teamgesprek met 9 professionals
 - bewonersgesprekken met 16 bewoners (twee avonden): ca. 40% met zorg - 60% zonder zorg
 - vragenlijst & inventarisatie zorg
 - met aandacht voor beginfase
 - met een beknopte 'Tussenstandrapportage'
- Voorjaar 2025 (T2):
 - teamgesprek met 8 professionals (incl. teamleider)
 - bewonersgesprekken met 12 bewoners (twee avonden): ca. 50%-50% met en zonder begeleiding
 - vragenlijst & inventarisatie zorg
- Mei 2025:
 - afrondende presentatie en bespreking voorlopige bevindingen in een druk bezochte bijeenkomst met betrokkenen: enkele bewoners, leden locatieteam, beleidsmatig betrokkenen en bestuurders

respons vragenlijst

T1: n=55 | T2: n=46

[53 appartementen / 62 bewoners]

respons inventarisatie zorg

T1: n=18 | T2: n=15/16

[20 bewoners met zorg]

Analyse en rapportage rond vijf vragen

7

❏ vraag 1. Zijn bewoners tevreden?

→ [pagina 9](#)

- ❏ Om zicht te krijgen op de vraag: is het een goed woonproduct?

❏ vraag 2. Ontstaat er een gemeenschap?

→ [pagina 18](#)

- ❏ Omdat de gedachte is dat het fijner wonen is, als er een gemeenschapsgevoel is. En omdat de centrale gedachte is dat de gemeenschap ook steun kan bieden, als werkzaam principe, voor 'herstel'.

❏ vraag 3. Hoe is het voor medewerkers?

→ [pagina 31](#)

- ❏ Voor medewerkers is het heel anders werken. Hoe is het voor hen?

❏ vraag 4. Wat betekent het voor de ondersteuning?

→ [pagina 36](#)

- ❏ Waarbij de focus gelegd wordt op de bewoners die in De Rijp wonen. Welke steun ervaren zijn vanuit de gemeenschap? Wat dragen ze zelf bij? En heeft het invloed op hun ondersteuningsbehoefte?

❏ vraag 5. Wat kunnen we leren?

→ [pagina 43](#)

- ❏ Wat zijn de lessen voor de toekomst van De Rijp, en voor andere projecten?
- ❏ Welke informatie levert de monitoring op voor het organiseren van een duurzame financiering 'onder' dit soort GW-projecten?

Uitkomsten in het kort

- ❏ Bewoners wonen prettig in De Rijp.
- ❏ Er is een gemeenschap ontstaan, die goed met elkaar omgaat.
- ❏ Voor medewerkers in het locatieteam was het een flinke verandering. Al zoekend is er een team ontstaan, en heeft men een gezamenlijke werkwijze ontwikkeld.
- ❏ Bewoners met zorg worden steeds meer vanuit hele team ondersteund. Ook zijn er veel aanwijzingen voor ervaren steun uit de bewonersgroep, in de vorm van sociaal contact en in diverse vormen van praktische hulp.
- ❏ Enkele bewoners geven zelf aan dat hun zorgbehoefte is afgenomen door het wonen in De Rijp.
- ❏ Gaandeweg is betrokkenheid van de organisaties op beleidsniveau verbrokkeld. Daar heeft het team last van gehad. Ook zijn er zorgen over de toekomstige betrokkenheid.

1. Zijn bewoners tevreden?

Een goed woonproduct?

10

- Q De basisvraag is of het fijn wonen is in De Rijp. Is het gebouw prettig? En gaan bewoners prettig met elkaar om?
- Q Daarvoor is op beide meetmomenten een vragenlijst uitgezet onder bewoners.
- Q Ook zijn op beide momenten gesprekken gevoerd met een deel van de bewoners (elke keer 2 groepen).

Bewoners overwegend tevreden (1)

Q Eigen woning:

- ⌚ appartementen prettig en rustig
- ⌚ 2023-2025: tevredenheid blijft hoog
- ⌚ over de verwarming: 'lastige techniek'

Q Gebouw:

- ⌚ voldoende zicht en licht, goede doorkijken
- ⌚ grote & prettige ontmoetingsruimte bij in-/uitgang
- ⌚ gemeenschappelijk buiten/terras (tuin in ontwikkeling)
- ⌚ 2023-2025: tevredenheid loopt iets terug
- ⌚ wel: gangen/corridors als kil ervaren, soms als onaangenaam: 'luxe ziekenhuis uitstraling', 'je hoort en ziet niemand, soms beetje *spooky*'.
- ⌚ aanhoudende ontevredenheid over schoonmaak gangen

Bewoners overwegend tevreden (2)

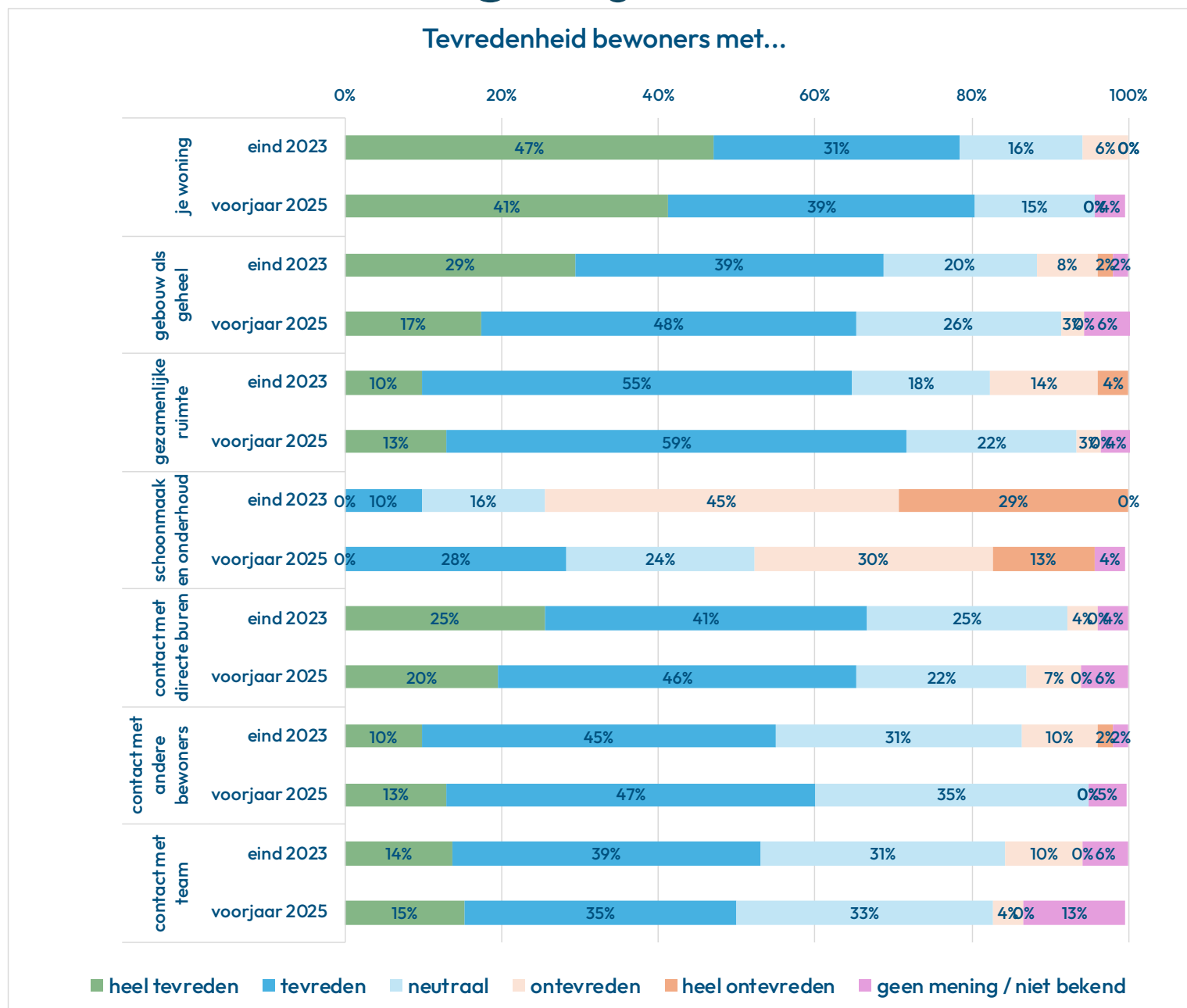
12

- Q Contact met directe burens:
 - ⦿ 66% bewoners (heel) tevreden, 22% neutraal, weinig (heel) ontevreden bewoners
 - ⦿ 2023-2025: tevredenheid op peil gebleven
 - ⦿ sommige bewoners hebben het minder met hun burens getroffen hebben, vooral door geluidsoverlast
 - ⦿ er zijn ook signalen dat sommige bewoners minimaal contact hebben; dat kan ook in De Rijp
- Q Contact met overige bewoners De Rijp:
 - ⦿ 60% (heel) tevreden, 35% neutraal, geen/nauwelijks (heel) ontevreden bewoners
 - ⦿ 2023-2025: tevredenheid licht gegroeid
 - ⦿ de omgang met enkele bewoners wordt als (erg) lastig ervaren

Uitkomsten vragenlijst (T1 & T2)

13

Uitgelicht: bewoners voelen zich (meestal) thuis

14

Door combinatie van:

- ❑ prettige appartementen, waar je echt je 'eigen plek' van kunt maken
- ❑ rust kunnen vinden, op je gemak kunnen zijn, je eigen ding kunnen doen
- ❑ mensen kennen en groeten elkaar
- ❑ overwegend vriendelijke omgang met medebewoners, goede sfeer
- ❑ waardevol contact met medebewoners, hulp en als je wilt: gezelligheid, saamhorigheid, activiteiten

In woorden bewoners:

- ❑ 'Ik voel me vaak wel thuis. Ik kan mezelf zijn. Ze kennen me inmiddels wel...'
- ❑ 'Thuisvoelen hangt af of ik raakvlakken heb met mensen, of ze belangstellend zijn naar elkaar en ook naar mij en of ik iets met ze kan doen.'
- ❑ 'Het voelt als thuiskomen, en dan niet alleen in mijn appartement, ik heb burens waar ik om geef en waar ik regelmatig contact mee heb.'
- ❑ 'Gezellige praatjes met burens, 's avonds in de gemeenschappelijke ruimte een babbeltje maken en kopje thee drinken. En kunnen rekenen op burenhulp.'
- ❑ 'Mijn eigen huis is echt mijn thuis, lekker je eigen ding kunnen doen. En als ik behoefte aan gezelschap heb kan dat. Ik heb heel fijn contact met mijn directe burens en andere burens, maar niet met allemaal.'
- ❑ 'Als ik me hier niet thuis voel dan heeft dat te maken met onrust in het pand of een heftige gebeurtenis.'

Bronnen van ontevredenheid

15

Incidenten:

- Vooral tweede helft van 2024 waren er incidenten: door buitenstaanders aangestoken brand, brand in huishoudelijk apparaat in appartement, ernstige ontregeling van een bewoner.

Verwachtingen niet uitgekomen:

- Tijdens een informatieavond over het toekomstige complex werden mooie plaatjes getoond: *'Gangen met zitjes, mooie tuin.'* Maar in de realiteit: gangen zijn kil, nu pas zicht op een tuin.
- Er werd een levendige community neergezet, met veel samendoen. Echter: *'De gezelligheid is er niet, als je 't niet zelf organiseert'*
- Iedere bewoner zou 10 uur per maand verplicht actief zijn. Dat is losgelaten, waardoor de inzet te vrijblijvend is geworden, volgens sommige bewoners

Communicatie kan beter, volgens bewoners:

- Vanuit het (zorg)team naar bewoners bij vragen en zorgen rond burens die zorg krijgen
- Vanuit WonenBreborg, bijv. afhandeling fietsendiefstal door kapotte deur (men ziet wel verbetering)

Aanpassen naar zelfstandig wonen blijft lastig voor deel (zorg)bewoners:

- Wonen in De Rijp vraagt veel van ze (spannend, kost energie naast dagbesteding/werken)
- Missen van begeleiders ('s avonds)
- In de zorginventarisatie wordt dit soms ook benoemd als reden voor (tijdelijk) meer zorg

Vertrek van bewoners (mutaties)

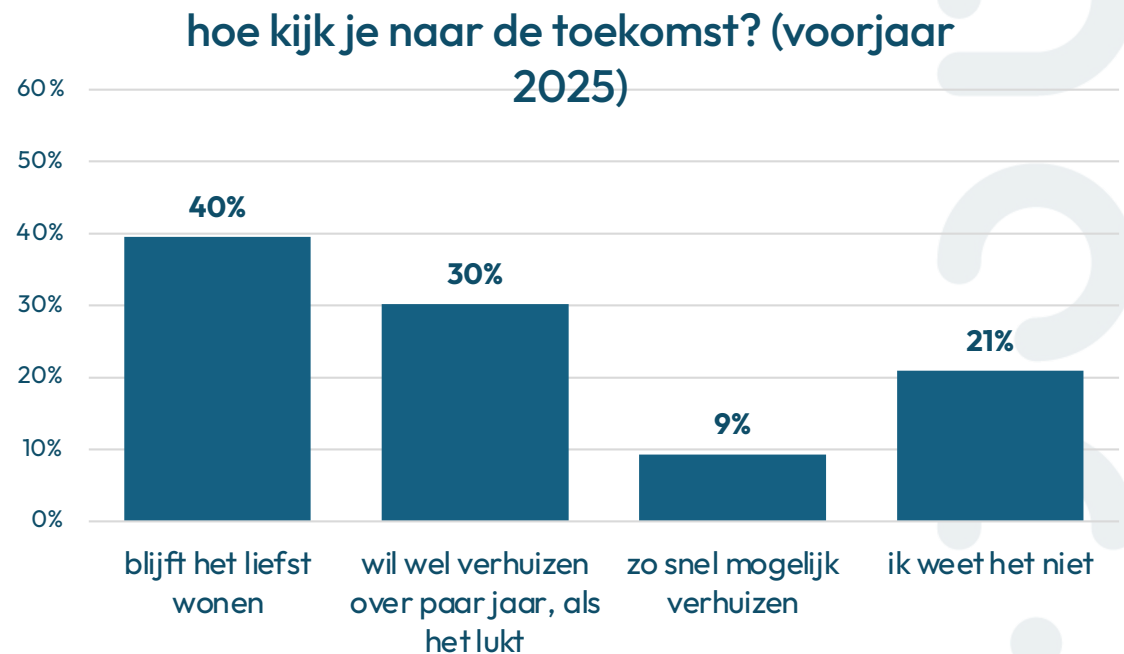
16

- Q Het team heeft ook informatie verstrekt over de mutaties (vertrekkende bewoners) in de afgelopen twee jaar. Deze informatie werpt ook licht op de bewonerstevredenheid.
- Q Tot en met de zomer van 2025 zijn 6 bewoners met zorg verhuisd:
 - Q 2x had dat een 'externe reden', die los staat van het wonen in GW De Rijp
 - Q 3x is het contract 'niet omgeklapt' (eerst staat het huurcontract op naam van de zorginstelling en bij goed woongedrag wordt dit omgezet - 'omgeklapt' in jargon - naar een huurcontract op eigen naam)
 - Q 1x gemengde redenen
- Q Er zijn 4 andere bewoners verhuisd:
 - Q 2x vertrek naar koopwoning
 - Q 1x door het GW-concept [verwachting die niet uitkwamen]
 - Q 1x door brandstichting van buiten [er is een vervangende woning elders aangeboden]
- Q Bij elkaar zijn dat 10 verhuizingen in twee jaar. Dat staat gelijk aan een mutatiegraad van 9,5%. Ter referentie: in 2022 was de gemiddelde mutatiegraad van corporatiewoningen in Breda 7,6% (bron: datawonen.nl)

Verhuisgeneigd?

17

- ❏ Bij de tweede meting is ook gevraagd hoe bewoners kijken naar hun woontoeekomst in De Rijp.
 - ❏ een kleine 10% procent van wil het liefst zo snel mogelijk verhuizen
 - ❏ 30% overweegt dat voor de toekomst
- ❏ Deze uitkomsten zijn nog wat lastig te duiden:
 - ❏ het was ten tijde van analyse onbekend of deze score voor zorg- en niet-zorg-bewoners anders is
 - ❏ ook zouden deze data (evenals de mutatiecijfers) meer betekenis kunnen krijgen wanneer ze afgezet worden tegen referentiecomplexen (met bijvoorbeeld dezelfde grootte woningen). Die vergelijking is echter niet gemaakt (en is naar verwachting ook lastig te maken)
 - ❏ met aanvullend onderzoek, of een herhaling van de vraagstelling in bijv. voorjaar 2026, kan hier meer betekenis aan gegeven worden

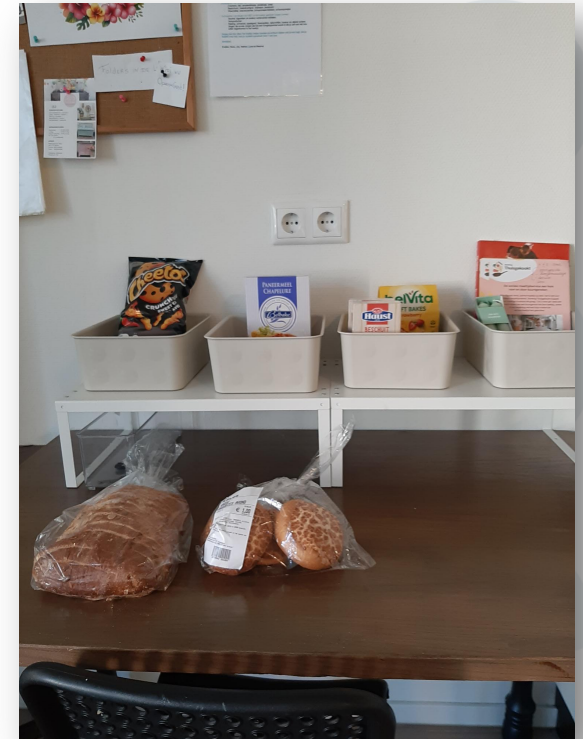

2. Ontstaat er een gemeenschap?

Het idee van de gemeenschap

19

- ❏ Een centrale verwachting in het GW-concept is het vormen van een gemeenschap van bewoners:
 - ❏ dit draagt bij aan goed woonproduct voor alle bewoners
 - ❏ dit geeft een steunende omgeving voor (vooral) bewoners met zorg: het draagt bij aan 'normalisatie', naast begeleiders kunnen bewoners ook steunen op medebewoners, er is een kans op dagelijks contact (minder kans op eenzaamheid)
- ❏ De bewonersgroep van De Rijp is best divers (in vergelijking met GW-projecten elders), wat betreft:
 - ❏ soort en intensiteit begeleiding (Wmo, Wlz)
 - ❏ leeftijd
 - ❏ type huishouden: één- en tweepersoonshuishoudens
- ❏ Om de gemeenschapsvorming te volgen...
 - ❏ zijn vragen opgenomen in de vragenlijst voor alle bewoners
 - ❏ waren er gesprekken met de bewoners
 - ❏ is dat uitgevraagd bij de inventarisatie van bewoners met zorg

een plek in de ontmoetingsruimte waar bewoners boodschappen delen

De basisvoorwaarden zijn op orde

20

- ❏ Het gebouw bevordert sociaal contact:
 - ❏ opzet corridors en entree
 - ❏ gemeenschappelijke ruimte
 - ❏ terras
- ❏ De gezamenlijke ontmoetingsruimte werkt:
 - ❏ goede ligging direct bij entree (in de looproute)
 - ❏ gewoon open voor bewoners
 - ❏ veel gebruikt, gewaardeerd
 - ❏ bewoners nemen verantwoordelijkheid voor gemeenschappelijke ruimte
- ❏ Community building belangrijk als drager GW-concept:
 - ❏ gestart met 24u/week, nu afgebouwd naar 10/12 uur
 - ❏ gericht op: verbinden bewoners, bij bewoners begrip kweken voor elkaar, dempen verwachtingen, ondersteunen zelforganisatie bewoners
 - ❏ ook bijdragen aan een andere manier van ondersteuning geven door zorgcollega's in locatieteam: verbinden (zorg)professionals met de bewoners/gemeenschap
 - ❏ eventueel: verbindingen in de wijk

Veel alledaags contact, duidelijke samenhang (1)

21

- Q De bewoners groeten elkaar en kennen elkaar (bijna allemaal).
- Q De meeste bewoners maken regelmatig of soms een praatje (en dat is tussen 2023 en 2025 nog iets verder gegroeid).
- Q Er is veel bereidheid tot burenhulp.
- Q Het aandeel bewoners dat aangeeft vaak of soms samen dingen te doen met een of meer andere bewoners (koffiedrinken, spelletje, tv-kijken) is gestegen tot 80%.
 - Q hoewel ook een deel van de bewoners dit contact mijdt
- Q Er is een stevige groep van actieve bewoners:
 - Q behoorlijk divers wat betreft achtergrond (bewoners met begeleiding/zorg of zonder)
 - Q vertrouwddheid in onderlinge omgang binnen die groep
 - Q de groep die dingen mee helpt organiseren is een stuk kleiner dan groep die meedoet aan activiteiten

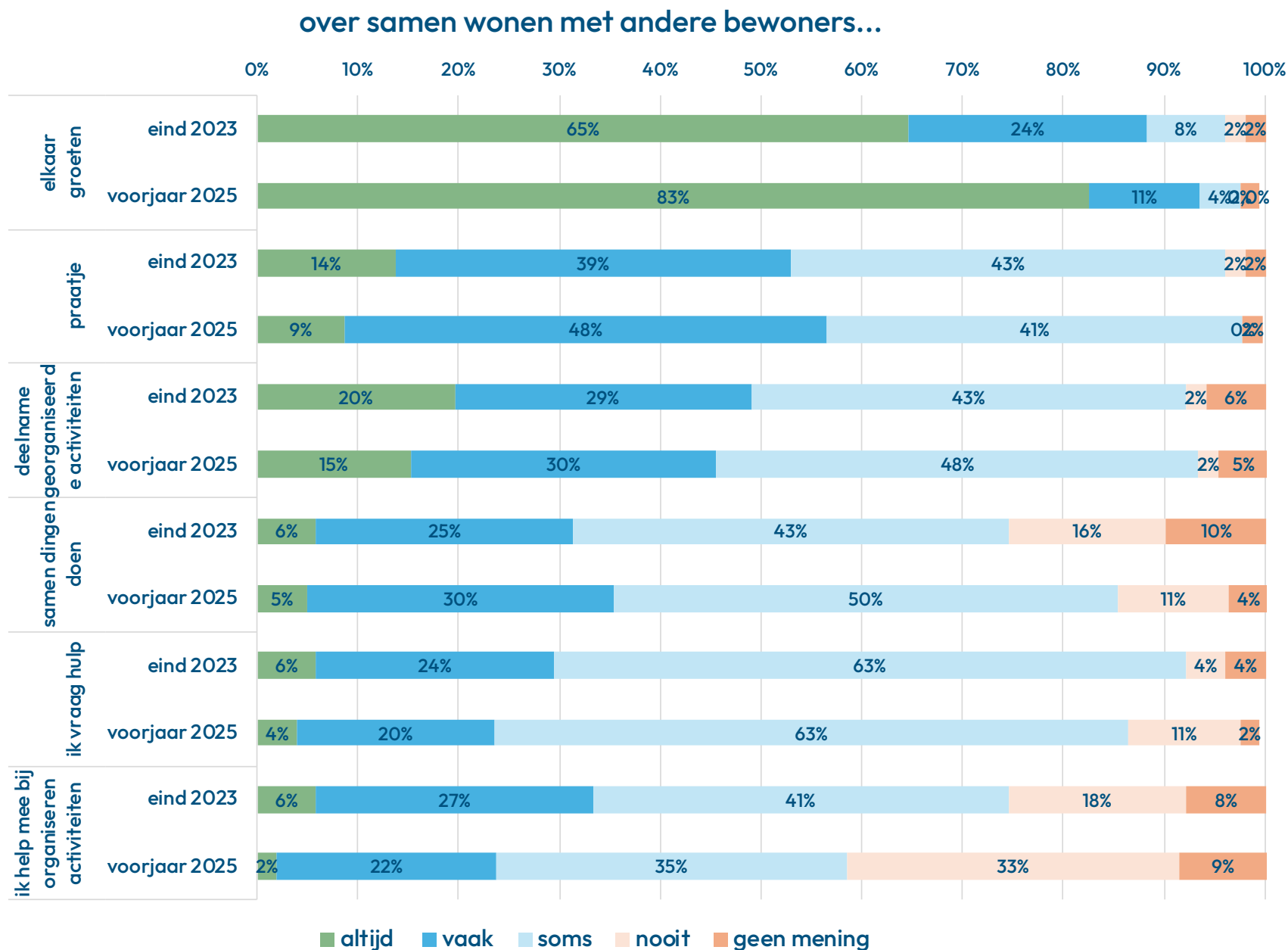
Veel alledaags contact, duidelijke samenhang (2)

22

- Q Mensen gaan over het algemeen goed met elkaar om:
 - Q 'Mensen gaan op een respectvolle manier met elkaar om'. 'Goede sfeer'
 - Q bewoners houden meer rekening met elkaar dan bij begin De Rijk
- Q Er is heel veel praktische burenhulp.
- Q 2/3 van de bewoners kan (altijd) zichzelf zijn in De Rijk; enkele bewoners kunnen dat niet.
- Q Het aanspreken van andere bewoners gaat meest goed, zo blijkt ook uit de bewonersgesprekken, maar lukt niet altijd:
 - Q niet iedereen durft medebewoners aan te spreken, vooral omdat een negatieve verbale reactie verwacht wordt
- Q Het veiligheidsgevoel is gestegen, maar toch lijkt 15% zich niet of lang niet altijd veilig te voelen:
 - Q ook andere bewoners geven aan dat incidenten en onrust tot een onveilig gevoel hebben geleid (met name in 2024)
 - Q leven tussen mensen die je kent en waarbij je kunt aankloppen draagt ook bij aan een veilig gevoel
- Q De sociale controle is overwegend gezond:
 - Q wel inclusief geroddel; 'maar dat is overal'

Uitkomsten vragenlijst bewoners

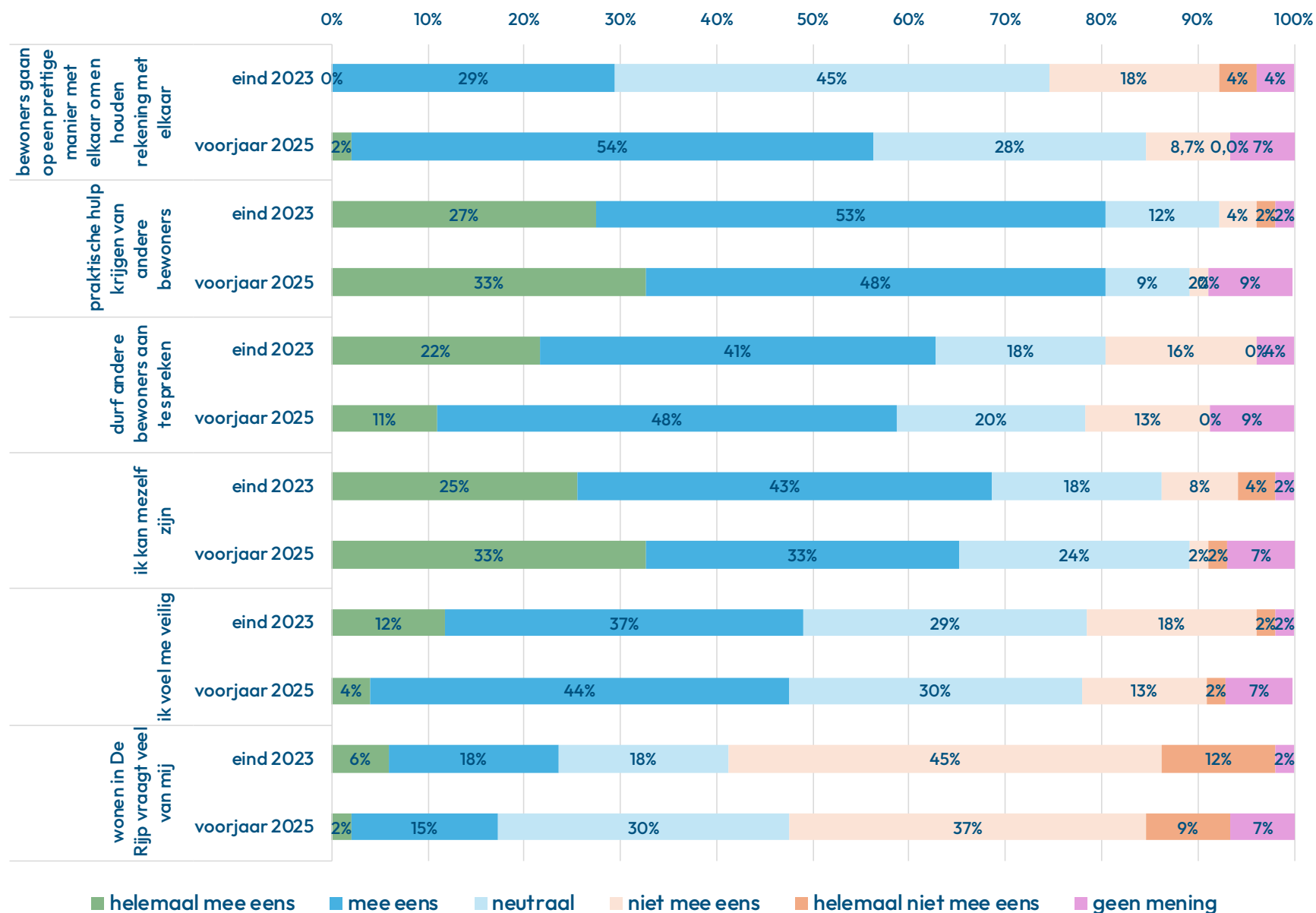
23

Uitkomsten vragenlijst bewoners

24

over samen wonen met andere bewoners...

Het samenleven staat soms onder druk

25

- Q Soms is er overlast tussen burenen:
 - Q elkaar aanspreken gaat - met ondersteuning door team - vaak goed; maar ook hier uitzonderingen
- Q Contact en burenhulp roept ook vragen op en geeft onzekerheid:
 - Q 'mijn buur is heel erg in zichzelf. (...) lastig om in te schatten hoe je iemand op weg kunt helpen.'
- Q Er is moeite met de omgang met enkele bewoners:
 - Q 'Een enkeling hoort hier echt niet thuis, hoe ze met anderen omgaan'.
 - Q 'Een enkeling is aso, maar die zijn aan het weggaan.'
- Q Incidenten in 2024 (2e helft):
 - Q heftige incidenten: twee branden
 - Q sfeer regelmatig gespannen, voelde soms onveilig aan
 - Q communicatie met organisaties komt onder druk te staan
- Q Beeld in mei 2025: incidenten doorstaan, sfeer al maanden 'rustig, stabiel', ook vaak 'vrolijk, aangenaam'.

Goede buren? Gemeenschap?

26

In woorden bewoners:

- Q 'Sommige bewoners hebben zelfs nooit de intentie gehad om goede buur te worden.'
- Q 'Als ik naar het geheel kijk kan het beter. Maaar! Met de bewoners die betrokken zijn bij de community heb ik goed en regelmatig contact.'
- Q 'De sterkte van geheel bleek bij de brand in december. Die nacht waren er mensen die me erdoor heen hielpen.'
- Q 'Ik ben hier niet komen wonen om vrienden te maken, die heb ik genoeg. Maar toen ik laatst flink ziek was merkte ik dat mensen voor je klaar staan, ook mensen die je niet vaak hebt gezien.'
- Q 'Het dorpsgevoel is hier goed aanwezig. Dat zorgt ervoor dat je niet alleen thuiskomt. Er is altijd wel iemand in de algemene ruimte, gang beneden...'
- Q 'Wat hier gebeurt is eigenlijk een voorbeeld van waar we naar toe moeten in de maatschappij.'

Uitgelicht: activiteiten/meedoen (1)

27

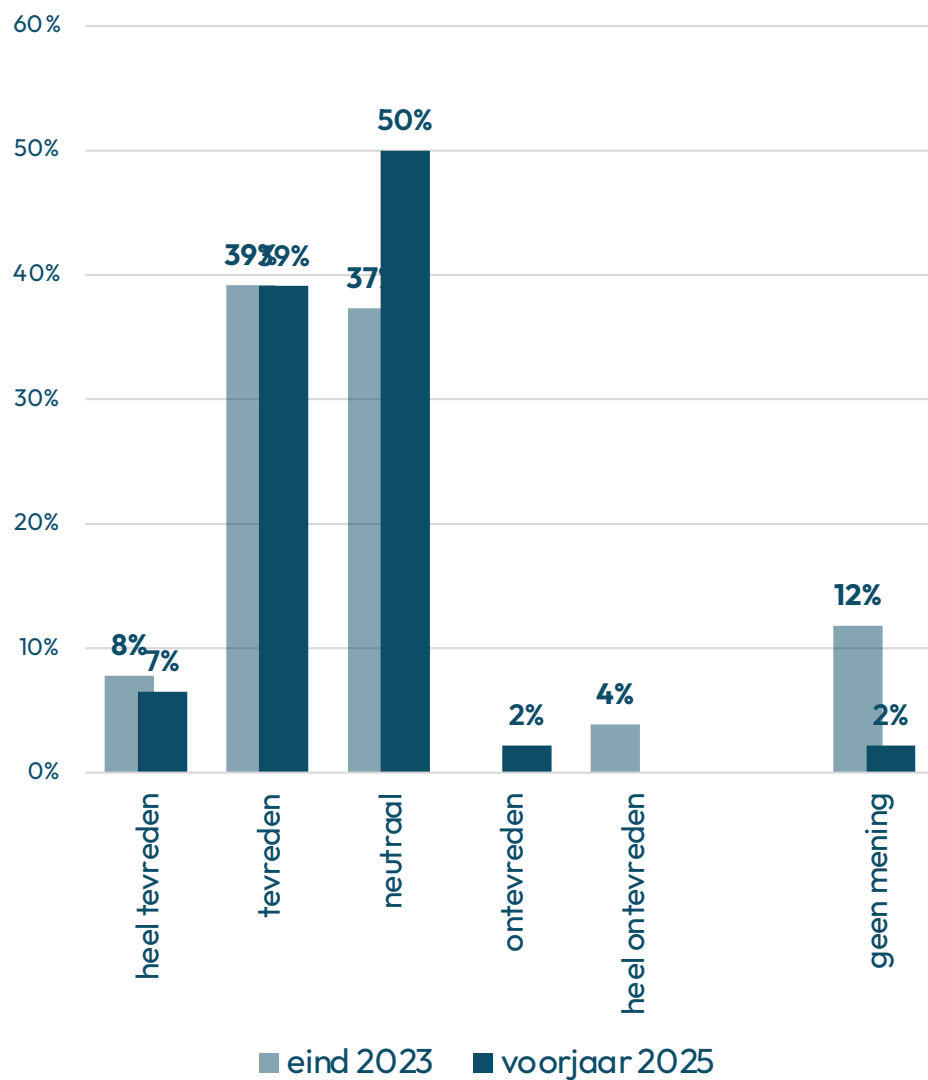
- Q In De Rijk is een goede variatie aan activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden gegroeid:
 - Q iets minder dan de helft de bewoners is daar (heel) tevreden over
 - Q ten tijde van T2 heeft de (andere) helft van de bewoners een neutraal oordeel
- Q Veel eigen initiatief, zelfstandig opererende groepjes.
- Q Het heeft tijd nodig gehad, vertellen bewoners:
 - Q belangrijk dat mensen zich uitgenodigd en welkom voelden
 - Q indien nodig hadden ze 'een zetje nodig' om 'over de drempel te komen'
- Q Met een aantal bewoners is de omgang lastiger:
 - Q behoefte aan advies, tips bij het betrekken van/gedrag in activiteiten van sommige medebewoners
- Q Vertraging ervaren vanuit organisaties De Rijk bij opstart activiteiten:
 - Q bewonersvereniging pas eind 2024 van start, eerste ALV voorjaar 2025
 - Q commissies en budgetten laat rond
- Q Situatie mei 2025:
 - Q positief gevoel bij 'echte' start bewonersvereniging en commissies
 - Q goede opkomst ALV: circa 38 bewoners
 - Q bewoners hebben inmiddels rol in selectie en wegwijs maken van nieuwe bewoners (samen met medewerkers WonenBregburg/zorgorganisaties)

Activiteiten/meedoen (2)

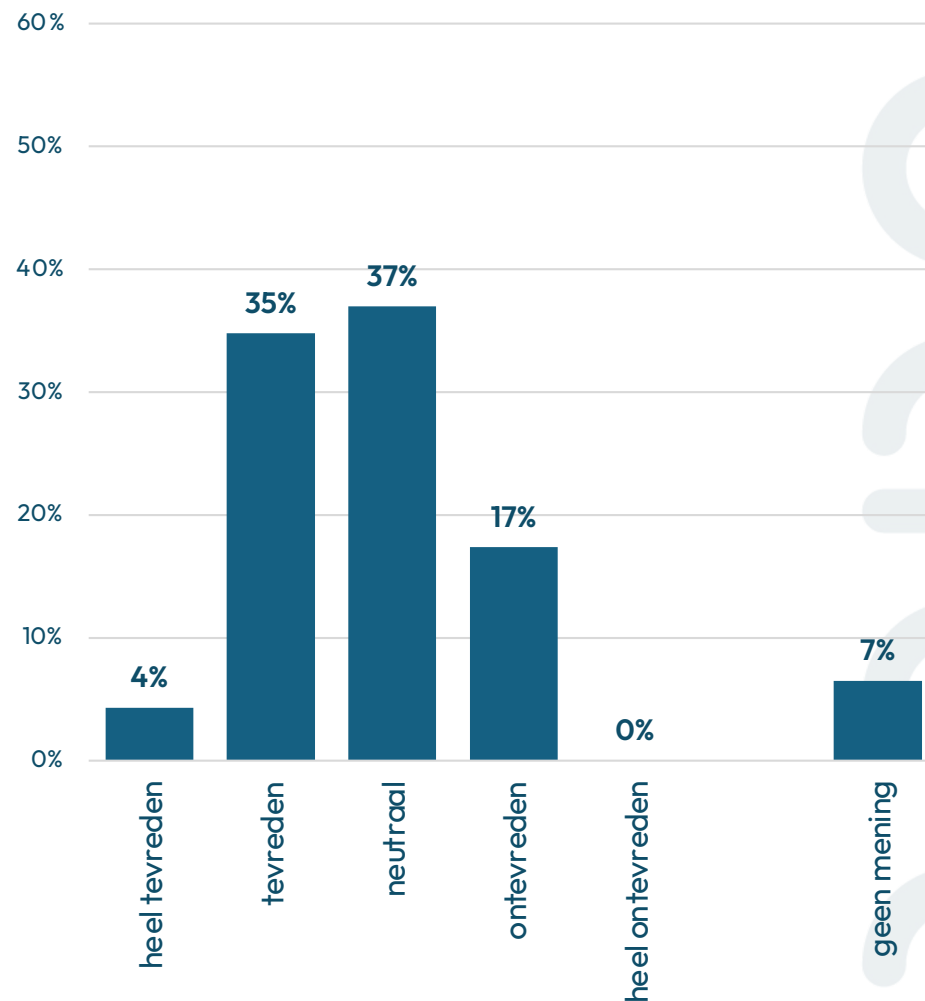
28

- ❏ Toch ook teleurstelling over een groep die weinig zichtbaar is:
 - ❏ Achtergrond: verwachting rond 'meedoen' vooraf stevig neergezet door organisaties achter De Rijk: 10 uur per maand verplichte inzet
 - ❏ 'Goede buur' zijn is niet genoeg, vindt een deel van de bewoners. Het gaat om bijdragen aan het geheel, aan gezamenlijke activiteiten en het functioneren van De Rijk als geheel.
 - ❏ Er is teleurstelling en frustratie bij een deel van de bewoners over 'niet doen waarvoor je getekend hebt'. Niet iedereen kan daar goed mee omgaan. Deze stille verwijten lijken soms uit te stralen naar andere bewoners.
 - ❏ De meest 'actieve kern' probeert wel zo open mogelijk te zijn. Ze willen het gevoel geven dat ook alleen een kop thee drinken of kort aan te haken bij een activiteit kan. Deze groep heeft zelf ook deur aan deur geïnformeerd bij medebewoners.

tevredenheid activiteiten

tevredenheid ontwikkeling
bewonersgroep (voorjaar 2025)

Betrokkenheid op de buurt

30

- Q In de oorspronkelijke plannen was het idee dat De Rijk ook een relatie zou aangaan met de buurt, met daarbij een rol van de community builder
- Q Dat is beperkt tot stand gekomen. Er zijn 'incidentele momenten' en contacten met organisaties in de wijk (Surplus, wijkplatform, Mondiaal Centrum Breda).
- Q Daar lijken twee dynamieken te spelen:
 - Q in de directe omgeving van De Rijk werd nog gebouwd; de buurt was 'in beweging'
 - Q de bewoners waren in deze beginfase vooral druk met wonen in de nieuwe woning en de eigen directe omgeving: de eigen community moest eerst opgebouwd worden
- Q Direct naast De Rijk staat een ander wooncomplex: Nansenweg.
 - Q dit zijn burens, maar er woont een andere doelgroep
 - Q in de planfase is bedacht om de ontmoetingsruimte in de De Rijk met dit complex te delen. Bewoners van de Nansenweg betalen mee aan de ontmoetingsruimte in het gebouw De Rijk. Dat gaf een 'gedwongen' relatie
 - Q tijdens T1 is dit duidelijk een 'issue'
 - Q tijdens T2 lijkt de weg enigszins gevonden; er is een gezamenlijke koffie-ochtend met kleine groep bewoners

3. Hoe is het voor medewerkers?

Echt anders leren werken

32

- ❏ Het team is in het GW-concept van groot belang. Om daar zicht op te krijgen heeft op beide meetmomenten een gesprek met het team plaatsgevonden. Hierbij werden ook schriftelijke vragen beantwoord.
- ❏ Het betekent in ieder geval een flinke verandering van de werkwijze, zo werd duidelijk:

Van werken...	naar werken...
vanuit eigen locatie of ambulant	vanuit één gebouw
met collega's van eigen organisatie, met zelfde zorgachtergrond	vanuit een team, met andere disciplines, ook met niet-zorg-collega's
met eigen cases	met gedeelde cases
vanuit 'cliënt' & zijn/haarnetwerk	met betrokkenheid op gemeenschap
met dezelfde soort cliënten	met diverse cliënten en in contact met andere (niet-zorg)bewoners
met bekende sturing vanuit de eigen organisatie	vanuit 'andere sturing', vanuit een zelfsturend team (en ook nog moederorganisatie)
	en tegelijkertijd bijdragen aan gemeenschap, zelf en met community builder
	in een project dat onder het vergrootglas ligt

Zoekende ontwikkeling...

33

Dat vereist een ontwikkeling en dat gaat met vallen en opstaan. Waar veel energie naar toe ging, volgens het team...

- ❏ dat je elkaar moet vinden:
 - ❏ het zijn toch 'vier eilandjes' [de vier zorgorganisaties]
 - ❏ binnen een team, op één locatie, ben je ook als professional zichtbaarder (ten opzichte van ambulant werken); ook dat is spannend
- ❏ dat het lastig is om met één mond te praten en één boodschap uit te dragen richting de bewonersgroep.
- ❏ hoe we werken met en vanuit de community, ook in de (individuele) ondersteuning die we bieden:
 - ❏ hoe voorkomen we terugval in reguliere, individuele zorg, als het even wat lastiger is
 - ❏ hoe gaan we om met het (vermeende) individuele belang van de 'eigen' cliënt, wanneer het schuurt met de community; welke plek krijgt community-kracht en de 'GW-bedoeling' dan?
 - ❏ in hoeverre ga je mee in het gemeenschapswerken: ken je alle bewoners, ben je er ook een keer 's avond of in het weekend? Investeer je ook met inzet die niet 1-op-1 van een cliënt is?
 - ❏ en ben je als professional eigenlijk zelf onderdeel van de gemeenschap?
- ❏ het ontdekken van zelfsturendheid, samen met de teamcoach: welk mandaat hebben we als team?
 - ❏ ondertussen zijn taken in team belegd bij mensen ('sterrol'): inwerken nieuwe collega's, instroom nieuwe bewoners, ...
 - ❏ uiteindelijk is de conclusie getrokken dat een teamleider toch verstandig is. Deze is onlangs aangesteld voor enkele uren per week. Mogelijk was zelfsturing van het team één verandering te veel?

... onder niet altijd helpende omstandigheden

Zo'n meervoudige vernieuwing is 'an sich' al een flinke kluif voor het team. Maar er waren ook omstandigheden die het niet makkelijker maakten:

- ❑ Direct bij start is de begeleiding van bewoners met zorg soms afgebouwd: zo is er Wlz-begeleiding, maar dan zonder 24 uren aanwezigheid.
- ❑ In de teambezetting waren veel personele wisseling, en dat is een belemmering in de teamvorming; onder meer de team-coach, als bewaker van 'de bedoeling' is vertrokken.
- ❑ Er zijn vier zorgorganisaties betrokken, met elke hun eigen doelgroep, hun eigen procedures/werkwijzen, hun eigen organisatiecultuur. Dat maakte de samenwerking extra complex (vergeleken met andere projecten, waar slecht 1 of 2 zorgpartijen betrokken zijn, of met een situatie als in Tilburg, waar een verbindende organisatie is: Siem).
- ❑ Daarmee samenhangend: er werd beperkte steun vanuit de moederorganisatie gevoeld voor het 'anders werken'; 'iedereen [van mijn collega's] heeft het gewoon superdruk'. De zorg bij het team bestaat 'dat de bedoeling uit het oog wordt verloren en het een 'regulier' project wordt'.
- ❑ Op beleidsniveau verwaterde de samenwerking tussen de organisaties. Daarmee had het team steeds minder beleidsmatige steun in hun ontwikkel-zoektocht:
 - ❑ veel betrokkenen van het eerste uur vertrokken, waardoor het zicht op 'de bedoeling' en de interne steun daarvoor, minder werd
 - ❑ zeker de rol van de gemeente Breda is daarbij flink gewijzigd: in het begin betrokken bij de inhoudelijke concept-ontwikkeling, later vooral afstandelijk en vanuit inkoopperspectief
 - ❑ het team ervaarde dat de projectgroep/stuurgroep op afstand stond, en ook andere dynamiek had; er was beperkte weerklank voor de issues die op dat moment speelden
- ❑ Vanuit WonenBreda is gaandeweg ook het inzicht gegroeid dat een GW-complex wat anders en meer vraagt dan het beheer van regulier wooncomplex. Voor medewerkers was dat ook zoeken, onder meer hoe ze dat inpassen naast hun andere taken.

Toch: veel bereikt

35

Toch is er met de nodig inzet veel bereikt. Zeker in de 'horizontale' samenwerking (binnen het team) gaat het nu goed.

- ❑ Er is nu teamleiding met mandaat vanuit de verschillende organisaties. Dat helpt om knopen door te hakken op team niveau. Van het idee van zelfsturing is dus afgestapt. Ook reguleert de teamleiding de contacten met de vier moederorganisaties. Ze vormt bijvoorbeeld 'een buffer' tussen teamleden en managers.
- ❑ De befaamde 'korte lijntjes' zijn zeker ontstaan ('maar dan nu echt'). Medewerkers vinden elkaar in kleine contacten (bellen, app-en), voor regelen van dingen en om bij elkaar te komen
 - ❑ de afstemming rond situaties gaat goed: 'je weet wie je moet hebben', 'je kunt samen optrekken in relatie tot bewoners', 'je kunt samen sparren' over een situatie
 - ❑ Dat geldt ook voor het beheer vanuit de woningcorporatie. Door meer inzicht in de situatie van een huurder en door het vertrouwen dat het (zorg)team een situatie kan oppakken, durven medewerkers milder te handhaven. Omgekeerd zijn er ook kansen om de keuzes van WonenBregburg beter uit te leggen aan bewoners en (zorg)collega's in het team.
- ❑ Steeds meer is er ook sprake van een 'shared caseload'; oftewel: bewoners ontvangen steun vanuit het hele team, in plaats van hun 'eigen begeleider' (wat regulier is).
 - ❑ dat is gaandeweg gegroeid (en kost dus tijd): 'je begint bij je eigen cliënten...'
 - ❑ de uitkomsten van de inventarisatie onder bewoners met zorg bevestigt dit beeld
- ❑ De resultaten zijn ook zichtbaar in de werktevredenheid, zo geven teamleden aan:
 - ❑ ze worden blij van verbindingen leggen tussen bewoners
 - ❑ ze leren veel van elkaar: van elkaars werkwijze, van elkaars organisatie en het werken met andere doelgroepen
 - ❑ ze hebben het gevoel dat hun inzet nu preventiever is
 - ❑ ook: 'Eén van de leukste werkplekken'

4. Wat betekent het voor de ervaren ondersteuning?

Ander woonzorg-concept, andere ondersteuning

37

- ❏ Onderdeel van het GW-concept is dat de ondersteuning voor de 20 bewoners met zorg deze anders is:
 - ❏ wonen in een regulier gebouw, met een groep van diverse bewoners om je heen, draagt bij aan 'herstel cq. groei' en is een vorm van 'normalisatie'
 - ❏ er zou steun vanuit de gemeenschap moeten ontstaan; dat draagt bij aan het welbevinden en kan op sommige punten mogelijk ook professionele zorg vervangen (substitutie)
 - ❏ de zorg wordt georganiseerd vanuit één locatieteam, vanuit 'presentie' (maar niet 24/7). Dat is effectiever en efficiënter, zo is de verwachting
 - ❏ al met al zou ook een (beleids)resultaat zichtbaar moeten worden: bewoners hebben minder professionele ondersteuning nodig
- ❏ In de monitoring is aan bewoners met zorg - op beide momenten - gevraagd enkele vragen te beantwoorden over hun begeleidingssituatie, de ontwikkeling daarvan en in hoeverre ze dat zelf relateren aan het wonen in De Rijp.
- ❏ Ook de andere bouwstenen (de gesprekken en de brede vragenlijst onder alle bewoners) gaven aanvullend inzicht.

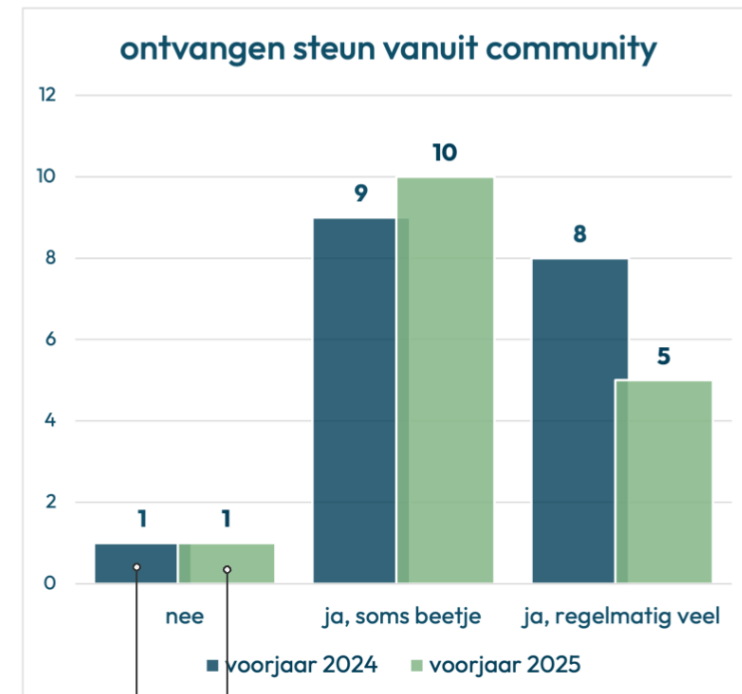
Ondersteuning en community (1)

38

De monitoruitkomsten laten duidelijk zien dat de gemeenschap steunend is voor vrijwel alle bewoners met zorg.

Ontvangen steun komt in drie soorten:

- 📍 **sociale steun**, genoemd: op visite gaan, praatje maken, kletsen, gezelligheid, koffiemomenten, met vaste groep afspreken, waardering krijgen, 1 op 1 praatje maken, verhaal kwijt kunnen, luisterend oor, leuk om discussies aan te gaan, met de overburen
 - 📍 waarbij in 2025 ook steviger woorden gebruikt, zo lijkt het: nieuwe vriendschap, echt vriendschap, goed contact, mensen kijken naar me om, kan mij ei kwijt
- 📍 **praktische steun**, genoemd: boodschappen (bij ziekte), hulp bieden bij ziekte, klusjes in huis (iets ophangen, vloer leggen, handvat koelkast), deur openhouden, spullen lenen bij klussen, informatie navragen op financieel vlak
- 📍 **mentale steun**, genoemd: ventileren, angsten delen

• ik heb het gevoel dat ik steeds meer buitengesloten word (maar daar komt nu wel verandering in)

• ik woon er nog niet

Ondersteuning en community (2)

39

Bijna alle bewoners met zorg geven ook zelf **steun binnen de community**; zo werd ook in de gesprekken bevestigd: enkele bewoners met zorg behoren tot de meest actieve bewoners

- 🔔 **sociale steun**, genoemd: luisterend oor bieden. Ook: advies geven als ervaringsdeskundige, wandelen, praatje maken, samen dingen ondernemen (concerten), buren appen me wanneer ze met iets zitten, vriendschappen
 - 🔔 ook: 'maar toen ik ziek was heeft niemand iets laten weten'
- 🔔 **praktische steun**, genoemd: klussen, oppassen op dieren, fietsband oppompen, pakketjes aannemen
 - 🔔 waarbij in 2025 ook duidelijk dingen genoemd worden die te maken hebben met het georganiseerde bewonersleven: reageren in de app, koffie schenken, organiseren van activiteiten, deelnemen werkgroepen
 - 🔔 de 'organisatie van de gemeenschap' cq. de meer formele kant van de gemeenschap kan blijkbaar de gelegenheid scheppen voor bewoners om steun te geven.

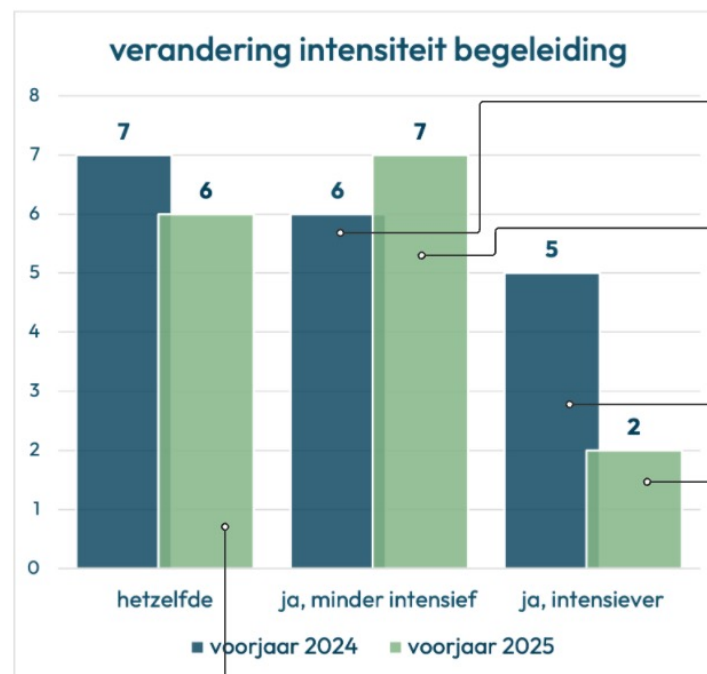

• 1x: ik woon er nog niet

Minder ondersteuning? (1)

40

- De beleidsmatige verwachting is dat het wonen in De Rijk uiteindelijk ook bijdraagt aan het afschalen van steun door professionals. Daarom is op beide meetmomenten aan bewoners met zorg gevraagd hoe de ontvangen begeleiding zich de afgelopen periode heeft ontwikkeld. Dat leverde onderstaande beeld op.
- Voor ongeveer 1/3 van de bewoners met zorg is er geen verandering.
- Ca. een kwart van de bewoners geeft dat de begeleiding minder intensief is geworden de afgelopen tijd én dat dat naar hun mening ook komt door het wonen in De Rijk.

Redenen voor minder intensieve begeleiding

- 1x niets met GW De Rijk te maken: ben zelf boodschappen gaan doen
- 5x deels: vriendschappen met wie je optrekt + makkelijker contact leggen door label 'community' + community helpt + kan meer uitstellen + [niet ingevuld]
- 1x niets met GW De Rijk te maken: gezondheid
- 3x deels: veel mogelijkheden + trauma getrickerd / spanning + veel gebeurd
- 1x alles: toegankelijker en eerdere voorziening had meer structuur

Redenen voor intensievere begeleiding

- 1x niets met GW De Rijk te maken: gezondheid
- 3x deels: veel mogelijkheden + trauma getrickerd / spanning + veel gebeurd
- 1x alles: toegankelijker en eerdere voorziening had meer structuur
- 2x: niets met GW De Rijk te maken: om medische reden + [niet ingevuld]

- had al intensieve begeleiding door medische achtergrond
- wel andere vorm: nu ambulante begeleiding

Minder ondersteuning? (2)

41

- ❑ En bij enkele bewoners, zeker in de beginfase (5x), zorgt het ook voor intensievere begeleiding.
- ❑ De intensiteit van de begeleiding heeft logischerwijs ook met andere factoren te maken.

Vanuit de gesprekken werd dit verder ingekleurd.

- ❑ Het zelfstandig wonen vraagt veel van sommige bewoners (bijv. naast dagbesteding /werk). Ze zijn gewoon druk met zichzelf.
- ❑ Een ander signaal: 'Het leek me vooraf heel mooi om te kunnen bijdragen..., maar in de praktijk, toch eng om hulp te bieden'.
- ❑ Professionele steun blijft nodig:
 - ❑ bij incidenten (in 2024) werd duidelijk gekeken naar de zorgprofessional, zoals dat ook gebruikelijk is bij een meer klassieke 1-op-1-begeleiding
 - ❑ bewoners met zorg hebben soms een professional nodig om mee te doen in gemeenschap; ze voelen zich cq. worden (onbewust) buitengesloten

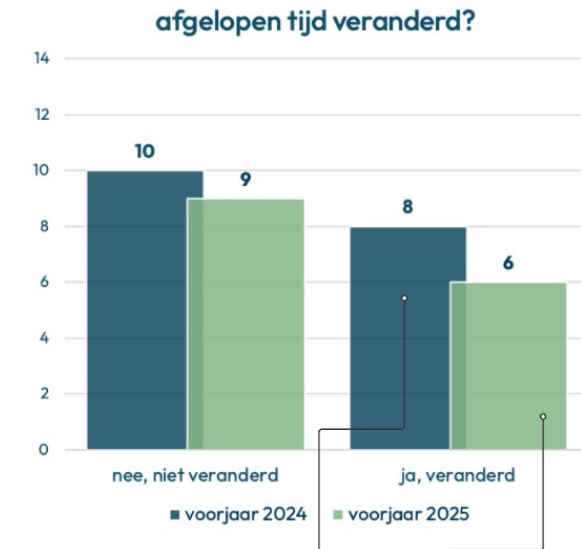
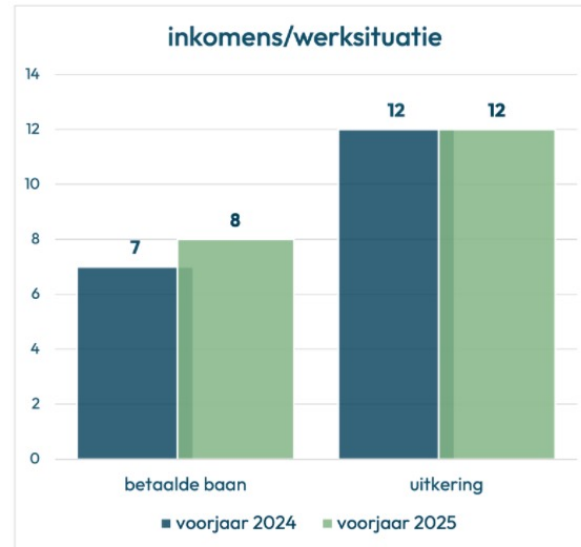
In gesprek met het team werd duidelijk dat ze soms ook hulpvragen van bewoners zonder zorg oppakken. Dit lijkt beperkt tot enkele situaties, waarin soms ook toegeleid wordt naar reguliere zorg.

- ❑ Het team pakt deze aanvullende vragen op, binnen de bestaande formatie.
- ❑ Het illustreert dat 'presentie' en laagdrempelige aanwezigheid helpt om te signaleren.

Invloed op werk & inkomen

In dezelfde inventarisatie onder bewoners met zorg is ook gevraagd naar hun situatie rond werk en inkomen. Het effect op dit levensdomein lijkt beperkt te zijn.

- Q Bij enkele bewoners lijkt er een stimulerende werking uit te gaan van het wonen in De Rijp.
- Q Voor zorg-bewoners betekent het wel dat ze soms een andere uitkering hebben ontvangen en wat betreft inkomen meer zelfstandigheid hebben.

- waarvan
- 2x 'alles' te maken De Rijp': andere woonsituatie leidt tot andere uitkeringssituatie
 - 6x niets te maken: ziekte, niet volhouden

- waarvan
- 1x 'alles' te maken met De Rijp': andere woonsituatie leidt tot andere uitkeringssituatie
 - 1x deels: inspiratie door verhalen mede-bewoners
 - 4x niets: met name werkgerelateerde veranderingen

5. Wat kunnen we leren?

Slotbevindingen (1)

- ❑ Al met al kan worden geconcludeerd dat het GW-project 'staat'. Er zijn diverse 'verbindingen' gemaakt, tussen...
 - ❏ bewoners onderling
 - ❏ bewoners & het team
 - ❏ teamleden
 - ❏ het team en hun organisaties
- ❑ Deze verbindingen maken het verschil, bijvoorbeeld in de vergelijking met het wonen in een regulier woongebouw (met ambulante zorg):
 - ❏ een diverse groep bewoners vormen een gemeenschap, met verschillende vormen van ontmoeting, van licht tot intensief, waarbij op diverse manieren steun wordt gegeven en ontvangen
 - ❏ de beschikbare zorg is anders georganiseerd: meer collectief, en vanuit de gemeenschap
- ❑ Het is een bijzonder concept, juist in het streven om het wonen met een zorgvraag zo normaal mogelijk te maken. Maar dat roept ook een interessante spanning op:
 - ❏ Zo werd tijdens het monitorproces vanuit de gemeenschap en het team (terecht) regelmatig benadrukt dat er geen onderscheid gemaakt mag worden tussen bewoners met zorg en zonder zorg. Het inventariseren van de zorgbehoefte en het opnemen van een vraag in het vragenlijstonderzoek ('ontvang je zorg van...') leidde bijvoorbeeld tot enige weerstand.
 - ❏ Tegelijkertijd zijn er momenten dat toch ook het bijzondere op de voorgrond moet komen. Zo waren er enkele incidenten en dan is het toch goed dat instanties beseffen dat het geen regulier wooncomplex is, en dat er ook bewoners met zorg wonen. Ook geven bewoners zelf aan, tijdens de gesprekken, dat gemeente en organisaties het karakter (bewonersvereniging met zeggenschap) en de diversiteit in bewonersgroep (ook mensen met begeleiding) soms onvoldoende erkennen.

Slotbevindingen (2)

45

- ❏ Tegelijkertijd is duidelijk dat het concept nog kan en moet groeien.
- ❏ Zo geven betrokkenen aan dat er nog doorgezet kan worden op de teamontwikkeling:
 - ❏ de sturing, vanuit 'horizontaal' (binnen het team) en zeker 'verticaal' tussen de organisaties en het team, kan nog aan duidelijkheid en kracht winnen
 - ❏ daarbij is het de kunst vast te blijven houden aan de bedoeling (shared caseload, ondersteuning bieden vanuit gemeenschap); het idee van (volledige) zelfsturing in het team lijkt losgelaten
- ❏ Ook de ontwikkeling van de community is nog niet afgerond:
 - ❏ De afgelopen tijd heeft de bewonersvereniging zich gevormd. Welke rol pakt de bewonersvereniging op in het bouwen van een community. Is ze daar leidend in? Ziet ze zich meer als faciliterend? Welk contact wordt opgebouwd met de betrokken organisaties? Wordt men een goede gesprekspartner voor elkaar?
 - ❏ Ook is dit mogelijk een fase om verwachtingen van zowel team als bewoners te herijken. Men begon te wonen en te werken in De Rijp, vanuit bepaalde verwachting. Zijn die verwachtingen, met de ervaring van de eerste twee jaar, toe aan een gezamenlijke herijking? Dit ook tegen de achtergrond dat hoge, of andere verwachtingen tot teleurstelling kunnen leiden en zo niet positief bijdragen aan de gemeenschapsvorming.
 - ❏ Een aspect daarbij is de instroom van nieuwe bewoners. Dit wordt gezien als een gedeelde taak van de bewonersvereniging en het team. Bij gemeenschapsvorming is het 'toelaten' van nieuwe bewoners altijd een belangrijk punt: wie bepaalt dat, waar wordt op gelet, hoe open gebeurt dat? Het lijkt niet verstandig dit aan het toeval over te laten, maar een al te strikte toelating ('ballotage') lijkt ook niet wenselijk. Hoe wordt daar een midden in getroffen?
 - ❏ Met deze ontwikkelingen in het vooruitzicht, lijkt het ook nog te vroeg om de community building-functie op een 'waakvlam'-stand te zetten. Op termijn zou de bewonersgroep steeds 'samenredzamer' kunnen worden. Tegelijkertijd wijzen ervaringen elders uit dat een bewonersgroep veel baat heeft bij een begeleider, die naar behoefte (schaalbaar), kan ondersteunen en begeleiden.

Lessen voor nieuwe projecten (1)

46

- ❏ Een goed gebouw, met ruimte en stimulansen voor ontmoeting, helpt echt.
- ❏ Bij start van het project is een goede, gezamenlijke selectie bewoners – ook van bewoners met zorg – van belang:
 - ❏ Wonen in een gemengd wonen-project is intenser dan gemiddeld gesproken; in voor- en tegenspoed.
 - ❏ Zover dat mogelijk is: heeft een bewoner een goed en realistisch beeld wat het vraagt? Bij enkele bewoners in De Rijp kost het wonen veel moeite en was het ‘spannend’
 - ❏ In De Rijp drukten enkele bewoners een negatieve stempel op de gemeenschapsvorming en het gevoel van veilig. Deze zijn nu vertrokken. Maar had dat voorkomen kunnen worden?
 - ❏ Ook bleek het wonen in zo’n project niet per sé aantrekkelijk, met name voor bewoners met zorg. Er is altijd verhuistwijfel (Raak ik punten kwijt? Ik ben een grotere woning gewend. Is dit een fijne locatie?). Geef daar zoveel mogelijk duidelijkheid in en dat dit proces tijd kost.
- ❏ Wees zo scherp mogelijk op de verwachtingen die ‘aan de voorkant’ worden gewekt. De verwachting bepaalt namelijk ‘voor de helft’ de uiteindelijke tevredenheid van een bewoner. Bijvoorbeeld rond:
 - ❏ welke bijdrage wordt je geacht te leveren aan de community?
 - ❏ hoe is de zorg hier georganiseerd?
 - ❏ in welke soort gebouw en wat voor soort gemeenschap, omgeving komt iemand te wonen?

Lessen voor nieuwe projecten (2)

47

- ❏ Een groep bewoners wordt niet vanzelf een 'community'. Een stevige, rolbewuste community builder, heeft meerwaarde. En deze functie moet ook niet te snel 'afgeschaald' worden. Gemeenschapsvorming kost tijd, en kent fasen van opbouw en tegenslag.
- ❏ Samenwerken in een team gaat niet vanzelf (zie 'anders werken'). Besteed vanaf het begin veel aandacht aan het team-aspect.
 - ❏ Bijvoorbeeld bij de werving en selectie van teamleden; vullen ze elkaar aan, gaat deze medewerker dit werk leuk vinden? En wie is betrokken bij de werving & selectie? Is dat een gezamenlijke activiteit van alle betrokken organisaties; kijkt men ook naar elkaars medewerkers?
 - ❏ Heeft het team de ruimte om eigen werkwijzen te ontwikkelen en ontstaat er 'leiderschap' in het team?
- ❏ De betrokken 'moederorganisaties' zitten in dubbele rol:
 - ❏ ze moeten loslaten en hun medewerker de ruimte geven een andere werkwijze en professionaliteit te laten ontwikkelen, en onderdeel van een 'ander' team te worden
 - ❏ ze moeten betrokken zijn: belangstellend zijn, waar nodig steun en backup geven en open staan voor lessen vanuit het project
 - ❏ dat vraagt veel van een organisatie, die van nature, gericht is op de eigen procedures en werkwijzen
- ❏ De zorg in De Rijp wordt geleverd door vier zorgorganisaties. Dat maakt de samenwerking ook extra uitdagend. Het is te overwegen om bij nieuwe projecten minder zorgorganisaties te betrekken. De samenwerking wordt daardoor (in principe) simpeler en makkelijker.

Richtingen voor duurzame financiering (1)

48

- ❏ Een van de vragen waar betrokkenen vanuit de beginfase graag een antwoord op wilden is: welke business case is er 'onder' dit project? Oftewel: In hoeverre wegen de investeringen en meerkosten van deze woonvorm op tegen de opbrengsten, ook in financiële zin?
- ❏ Een goede beantwoording hiervoor vraagt een specifiek onderzoek. Wel biedt de monitoring aanknopingspunten voor een antwoord.
- ❏ In het algemeen zijn er bij dit soort projecten vier bijzondere investerings-/kostenposten die om dekking vragen:
 - ❏ a) de meerkosten van het gebouw (bijv. 'onrendabele' m2 ontmoetingsruimte / gangen)
 - ❏ b) de kosten voor extra beheer door de woningcorporatie
 - ❏ c) de meerkosten van organisatie (in planvoorbereiding & coördinatie van uitvoering)
 - ❏ d) de kosten rond de inzet van de community builder; de oorspronkelijke bedoeling was dat dit om tijdelijke inzet zou gaan. Tegelijkertijd is duidelijk, mede op basis van de monitoringsuitkomsten, dat het concept gebaat is bij een blijvende (schaalbare) functie

Richtingen voor duurzame financiering (2)

49

- ❏ Waarbij...
 - ❏ de betrokken woningcorporatie aangeeft dat ze posten a) en b) voor haar rekening kan nemen
 - ❏ c) de meerkosten in de projectorganisatie als een gedeelde voorinvestering gezien kan worden cq. gedekt kan worden uit de reguliere zorgfinanciering
 - ❏ vervolgens alleen d) de inzet van de community builder om duurzame dekking vraagt; inzet voor ca. 10u per week (schatting: € 15.000 tot € 20.000 per jaar)
- ❏ De financieringsopgave om het project duurzaam te organiseren lijkt daarmee beperkt. Terwijl vanuit de observatie van de onderzoekers daar beleidsmatig wel het nodige 'gedoe' over was. Mogelijk speelt hier het bekende fenomeen dat financiën direct zichtbaar zijn vanuit 'het systeem', op de korte termijn; terwijl maatschappelijke opbrengsten op de langere termijn, beperkter op het netvlies staan.
- ❏ De financiering voor de community builder is voor de eerste drie jaar gedekt vanuit een (tijdelijke) subsidie. Daarna is het aan de betrokken partijen hier een passende dekking voor te vinden. Aspecten die daarbij meegenomen kunnen worden:
 - ❏ vanuit de planvorming had de community builder ook een opdracht om de verbinding met de wijk tot stand te brengen. Daar is nog maar beperkt vorm en inhoud aan gegeven. Wanneer deze opdracht nog geldt, dan is mogelijk meer inzet nodig?
 - ❏ bij voorkeur kent de functie enige flexibiliteit: soms wat meer, soms wat minder

Richtingen voor duurzame financiering (3)

50

Daarbij kunnen verschillende gedachtegangen gevolgd worden:

- ❑ I. één partij draagt zorg voor duurzame dekking. De gemeente lijkt daarvoor een logische partij, bijv.
 - ❑ vanuit de bijzondere bijdrage van dit aanbod voor het totaal van het gemeentelijk woonzorg-landschap
 - ❑ als bijdrage voor de Wmo-prestatie rond gemeenschapsvorming
 - ❑ op grond van de mogelijke/veronderstelde besparing van Wmo-/BW-zorg (zie ook hieronder)
- ❑ II. de kosten worden gezamenlijk gedragen; meerdere schouders maken lichte lasten.
 - ❑ Bijvoorbeeld: gemeente, zorgkantoor, woningcorporatie en zorgpartijen dragen elke 25% (en per zorgpartij dus 6,25%)
- ❑ III. de kosten worden gedragen vanuit mogelijke/veronderstelde besparingen op de zorg, door beide zorgfinanciers: het zorgkantoor en de gemeente.
 - ❑ De monitoring geeft aanwijzingen dat het concept bij enkele bewoners bijdraagt aan zorgvermindering.
 - ❑ Hard bewijs hiervoor - als grond onder financieringsafspraken - is echter lastig te vinden. Daarvoor is namelijk een referentie-scenario nodig: hoe zou de zorg geweest zijn zónder De Rijk? En informatie uit indicatiestellingen is niet helpend omdat de werkwijze daar los van staat. Zo geeft het team aan dat deze niet meer de werkelijkheid weerspiegelt. Ook staat het idee van een individuele indicatie haaks op de gedachten onder het GW-concept.
 - ❑ De besparing zou ook daadwerkelijk gerealiseerd moeten worden. Dat betekent dat er dus ook minder zorginzet mogelijk is vanuit het team, met een omvang die gelijk staat aan de inzet van de community builder: 10 uur per week = ca. een ½ uur per bewoner met zorg = ca. 10% van de totale inzet van het zorgteam; het is aan de betrokkenen om te bepalen of die ruimte er is.

Reflectie op de monitor (1)

51

- ❏ Op meerdere manieren kan **met tevredenheid** worden teruggekeken op het monitorproces:
 - ❏ het is gelukt om het daadwerkelijk als een doe het samen-monitor uit te voeren
 - ❏ met een combinatie van kwantitatieve en kwalificatie informatie is het geluk een breed beeld neer te zetten
 - ❏ de meting op twee momenten gaf goed zicht op de ontwikkeling; wat beginnen we zien wanneer het stof van het eerste jaar wonen begint neer te dwarrelen
 - ❏ met de bijzondere inzet van het locatieteam is het gelukt de bewoners te benaderen voor de benodigde informatie, met als resultaat ook een bijzondere hoge respons
- ❏ De getoonde informatie uit het **vragenlijstonderzoek** is een bewerking door de onderzoekers van de informatie van de gemeente Breda. Omdat deze informatie niet volledig is aangeleverd en handmatig moest worden overgezet, kunnen de onderzoekers geen verantwoordelijkheid nemen van de juistheid hiervoor.
- ❏ Twee onderdelen van de voorgenomen monitoring zijn **niet van de grond gekomen**:
 - ❏ Het idee was om de ervaringen van het team gaandeweg goed te vangen, bijvoorbeeld met quotes en kleine anekdotes. Al snel werd duidelijk dat dit toch een extra belasting voor het team opleverde. Daarom is hier niet verder op ingezet.
 - ❏ Ook was het idee om te kijken naar het verloop van de indicaties die voor zorg werden afgegeven door de gemeente en het zorgkantoor. Daar is ook niet op ingezet, omdat duidelijk werd dat dit relatief veel inspanning vroeg, mede gezien AVG-vereisten. Ook was er twijfel in hoeverre de indicaties nu de werkelijkheid van de ondersteuning weergeven en daarmee een correct beeld gaven. Vanuit het GW-perspectief zijn indicaties nl. geen passende maatstaf: men werkt juist indicatie-loos. De individuele inventarisatie heeft daar een scherper zicht op geboden.

Reflectie op de monitor (2)

52

- ❏ Terugblikkend op het project is de **dynamiek op beleidsniveau** een belangrijke factor geweest in het project. In de observatie van de onderzoekers was dat niet de helpende factor die het had kunnen zijn. Bijvoorbeeld in de steun van team(leden) of als richtinggevend gremium, bij bijvoorbeeld dilemma's. In de opzet van de monitor kreeg deze bouwsteen van het concept weinig aandacht, terwijl het achteraf gezien toch een factor van belang was. Specifieke monitorinzet (bijv. interviews met betrokkenen) had daar meer inzicht in kunnen bieden.
- ❏ Deze manier van monitoring is **goed herhaalbaar voor andere projecten**. Het vraagt de nodige inzet, maar levert ook rijke informatie:
 - ❏ In de **gemeente Tilburg** is door de onderzoekers dezelfde vorm van monitoring ingezet voor twee andere projecten; ook daar samen met lokaal betrokkenen. En daar is de ambitie om nog meer projecten op deze wijze te volgen.
 - ❏ Dat geeft de mogelijkheid om projecten met elkaar te vergelijken, waardoor er steeds scherper zicht zal ontstaan op welke factoren van belang zijn om GW-projecten goed te ontwerpen en aan te sturen.
 - ❏ De gebruikte vragenlijsten zijn op verzoek beschikbaar.